Да новых творчых поспехаў, дарагія сябры!

Пралетарыі ўсіх краін, яднайцеся!

Беларускі універсітэт

Орган партбюро, рэктарата, камітэта ЛКСМБ, прафкома і мясцкома
Беларускага дзяржаўнага універсітэта імя В. І. Леніна

№ 16 (229) | Чацвер, 1 верасня 1955 года | Цана 20 кап.

НАШЫ ЗАДАЧЫ — ВЯЛІКІЯ І ГАНАРОВЫЯ

У гэтым навучальным годзе заняткі у вышэйшай школе пачынаюцца у абстаноўцы новага магутнага уздыму соцыялістычнай гаспадаркі і культуры. Ліпеньскі Пленум ЦК КПСС вызначыў далейшыя перспектывы няўхільнага руху уперад у справе далейшага уздыму прамысловасці, тэхнічнага прагрэсу і паляпшэння арганізацыі вытворчасці. Совецкія людзі з пачуццём законнага гонару успрыймаюць поспехі соцыялістычнай прамысловасці і сельскай гаспадаркі.

Комуністычная партыя і Совецкі урад няспынна клапоцяцца аб развіцці вышэйшай школы. За апошні год быў вынесен рад рашэнняў па далейшаму паляпшэнню падрыхтоўкі высокакваліфікаваных кадраў у вышэйшай школе, паляпшэнню размеркавання і выкарыстання спецыялістаў з вышэйшай адукацыяй. Міністэрства вышэйшай адукацыі СССР, рэалізуючы ўказанні партыі і урада, перагледзела вучэбныя планы і праграмы і намеціла рад мерапрыемстваў па далейшаму паляпшэнню вучэбна-выхаваучай і навуковай работы у ВНУ.

Рыхтуючыся да новага навучальнага года, рэктарат, партыйная і грамадскія арганізацыі Беларускага дзяржаўнага універсітэта імя В. І. Леніна ў сваю чаргу ажыццявілі рад мерапрыемстваў, якія выцякаюць з рашэнняў партыі і ўрада аб паляпшэнні падрыхтоўкі высокакваліфікаваных кадраў. На Вучоным совеце, факультэтах і кафедрах абмеркаваны вынікі вучобы мінулага года, выяўлены недахопы, якія патрабуюць ліквідацыі у бягучым годзе. Праведзены рамонтныя работы вучэбных корпусаў і жыллёвых будынкаў з мэтай далейшага паляпшэння вучэбна-вытворчай базы і бытавых умоў прафесарска-выкладчыцкага саставу, аспірантаў і студэнтаў.

Прыём ва ўніверсітэт, які толькі што закончыўся, прайшоў ва ўмовах вялікага конкурса і даў магчымасць выбраць здольных юнакоў і дзяўчат. На 7 факультэтаў універсітэта прынята 650 чалавек на стацыянарнае навучанне, з іх 264 чалавекі з залатымі і сярэбранымі медалямі. На першы курс завочнага аддзялення паступіла ў гэтым годзе 600 чалавек.

У мінулым навучальным годзе з ўніверсітэта выпушчана каля тысячы маладых спецыялістаў, у тым ліку каля 350 па завочнаму факультэту. Дзяржаўныя экзамены і абарона дыпломных работ паказалі, што за час навучання ва, універсітэце маладыя спецыялісты у сваёй большасці набылі добрыя тэарэтычныя веды і практычныя навыкі.

У новым навучальным годзе перад прафесарска-выкладчыцкім саставам універсітэта стаяць вялікія і адказныя задачы.

Прафесарска-выкладчыцкі калектыў, паклаўшы ў аснову сваёй работы ўказанні партыі і ўрада аб паляпшэнні падрыхтоўкі спецыялістаў з вышэйшай адукацыяй, павінен усю сваю ўвагу накіраваць на далейшае паляпшэнне навуковай, вучэбнай і выхаваўчай работы. У гэтых адносінах наш навукова-выкладчыцкі калектыў мае ўсе магчымасці. Большасць выкладчыкаў маюць вучоную ступень, званне і вялікі вопыт педагагічнай работы. Задача заключаецца ў тым, каб з першых дзён заняткаў правільна арганізаваць работу кафедраў факультэтаў і рэктарата, паслядоўна і настойліва змагацца за павышэнне узроўню лекцыйных і семінарскіх заняткаў, больш ўвагі ўдзяляць арганізацыі самастойнай работы студэнтаў, пытанням планавання дамашніх заданняў, іх аб'ёму з улікам магчымасці выканання іх студэнтамі ў вызначаны час. Выкладчыкі павінны развіваць у студэнтаў цікавасць да навукі, стымуліраваць іх самастойную работу над вывучэннем твораў класікаў марксізма-ленінізма, навейшых дасягненняў навукі і тэхнікі.

Мяркуючы па вопыту мінулых год, ва універсітэце побач з добрымі, высокаякаснымі лекцыямі, мелі месца слабыя ў ідэйных і тэарэтычных адносінах лекцыі. Павышэнне ідэйнага і тэарэтычнага ўзроўню лекцый выключна залежыць ад прафесарска-выкладчыцкага саставу. Для гэтага патрабуецца толькі адна ўмова: штодзённа, сістэматычна працаваць над паляпшэннем выкладчыцкага майстэрства і вывучэннем навейшых дасягненняў сусветнай навукі па выбраных галінах.

Совецкі студэнт, які навучаецца ў вышэйшай навучальнай установе, з першых дзён заняткаў у ВНУ павінен прывучыць сябе да крапатлівай, настойлівай і упартай работы. Гэтага патрабуюць інтарэсы дзяржавы. Развіццё навукі, навейшай тэхнікі не церпіць самазаспакоенасці, роўнадушша і застою. Калі студэнт глыбока не авалодае марксісцка-ленінскай тэорыяй, калі ён сістэматычна не будзе папаўняць сваіх ведаў, ён не зможа стаць высокакваліфікаваным спецыялістам. Наша задача заключаецца ў тым, каб усімі даступнымі сродкамі вучэбна-выхаваўчай і навуковай работы ўцягнуць студэнта ў кіпучае вучэбна-навуковае і грамадскае жыццё ВНУ. Многае ў гэтых адносінах залежыць не толькі ад інтарэсаў і настойлівасці студэнта, але і ад прафесарска-выкладчыцкага саставу.

У новым навучальным годзе перад навуковым калектывам універсітэта стаіць задача значнага расшырэння творчай садружнасці універсітэта з работнікамі прамысловасці і сельскай гаспадаркі. План навукова-даследчых работ павінен быць складзен з улікам рашэнняў Ліпеньскага Пленума ЦК КПСС у галіне тэхнічнага прагрэсу. Ганаровы абавязак работнікаў універсітэта — актыўна ўдзельнічаць у барацьбе за тэхнічны прагрэс, за росквіт перадавой навукі і тэхнікі.

Новы навучальны год павінен стаць годам далейшых поспехаў у справе падрыхтоўкі высокакваліфікаваных спецыялістаў на карысць далейшага росквіту нашай Радзімы.

К. ЛУКАШОЎ,
рэктар БДУ імя В. І. Леніна, прафесар.

ПА УНІВЕРСІТЭТУ

У ДНІ СТУДЭНЦКІХ КАНІКУЛ

Па-рознаму, але усе весела правадзілі летнія канікулы студэнты універсітэта. Партыйнае бюро, прафком і камітэт комсамола паклапаціліся аб тым, каб гэтыя дні, дні летняга адпачынку, студэнты правялі цікава, змястоўна, каб яны змаглі накапіць свежыя сілы для далейшай творчай работы.

Многія юнакі і дзяўчаты пабывалі у сваіх бацькоў, у родных гарадах і вёсках. Там яны расказвалі сваім землякам аб шляхах далейшага уздыму сельскай гаспадаркі, аб міжнародным становішчы нашай краіны, аказвалі практычную дапамогу калгасам у выпуску насценных газет, арганізацыі культурнага адпачынку сельскай моладзі.

Студэнты-практыканты біёлага-глебавага, геолага-геаграфічнага і іншых факультэтаў пабывалі у летнія месяцы на гарах Каўказа, у Крыму, на возеры Нарач, на Белым моры, у Белавежскай пушчы і іншых месцах.

Альпіністы універсітэта — студэнты Шукава, Іваноў, Скуман, Зайцава, Навічонак, Бененсон, Якавенка, Марчанка, Краўцова, Багамолава, Сокалаў і іншыя правялі лета у альпінісцкіх лагерах «Накра» і «Алібек».

19 студэнтаў універсітэта па пуцёўках прафкома адправіліся у турысцкія паходы па Закаўказзю, Ленінграду і Ленінградскай вобласці, зрабілі пераходы праз перавалы Заходняга Каўказа.

У лепшых санаторыях і дамах адпачынку краіны, у Крыму і Грузіі, на Каўказе і у Прыбалтыцы, у маляўнічых кутках Украіны і Беларусі адпачыла каля ста студэнтаў універсітэта.

А для тых, хто застаўся у Мінску, арганізоўваліся культпаходы у кіно і тэатры сталіцы. экскурсіі.

І МАТОШКА.

Пасланцы з брацкай Польшчы

З вялікай, шчырай радасцю сустракалі нашы студэнты 27 жніўня сяброў з Польскай Народнай Рэспублікі, якія будуць займацца у нашым універсітэце.

... Маскоўскі поезд падыйшоў да перона даволі позна — у трэцяй гадзіне ночы. Цярпліва чакаўшыя студэнты вясёлым натоўпам высыпалі яму насустрач, і хаця ніхто з сустракаўшых не ведаў у твар прыехаўшых, сустрэча — добрая, цёплая студэнцкая сустрэча — адбылася хутка. Праўда, у нас, беларускіх студэнтаў, былі добрыя «кансультанты» — студэнты-палякі з старэйшых курсаў універсітэта.

Прыехаўшых было чацвёра — трое дзяўчат і юнак. Пасля таго, як гаспадары і госці прывіталіся і пазнаёміліся, адразу-ж узнікла сяброўская размова. Мы усе хацелі ведаць, адкуль прыехалі госці, і як яны ехалі, і на якім факультэце будуць займацца. І ці мала яшчэ пытанняў цікавіла нас!

Цікава і прыемна было нам даведацца, што усе чацвёра нашых новых сяброў прыехалі у Мінск, ва універсітэт вывучаць нашу беларускую літаратуру і мову, з якой яны ўжо і цяпер даволі добра знаёмы.

Шыман Раманчук і Вера Паўлоўская вывучалі беларускую філалогію ў сябе на радзіме у дзяржаўным ліцэі горада Бельска-Падляскага, маюць ужо вопыт выкладання беларускай мовы і літаратуры ў няпоўнай сярэдняй школе. Люба Філінік і Надзя Мукасей вывучалі ў Беластоцкім ліцэі рускую філалогію.

Цяпер яны — студэнты аддзялення беларускай мовы і літаратуры нашага універсітэта.

Ад усяе душы жадаем польскім сябрам вялікіх поспехаў у вучобе!

А. МАЖЭЙКА.

На будаўніцтве спартыўнай пляцоўкі

У пачатку жніўня гэтага года студэнты універсітэта, у асноўным медалісты, прынятыя на І курс універсітэта, працавалі на будаўніцтве спартыўнай пляцоўкі БДУ. За шэсць дзён, з 4 па 10 жніўня, былі зроблены 100-метровая бегавая дарожка, валейбольная пляцоўка, лёгкаатлетычныя сектары: для штурхання ядра і прыжкоў у даўжыню і вышыню. Асабліва добра папрацаваў першакурснік Андрэеў.

У бліжэйшы час намечана пабудаваць фундаментальную баскетбольную пляцоўку.

У гэтым годзе запраектавана пабудаваць на тэрыторыі універсітэта тэнісны корт.

НЕКАЛЬКІ ЛІЧБАЎ

Расце наш універсітэт. Кожны год павялічваецца лік студэнтаў-першакурснікаў, адкрываюцца кафедры; новымі, кваліфікаванымі спецыялістамі папаўняецца выкладчыцкі састаў.

Сёння аўдыторыі Беларускага дзяржаўнага універсітэта імя В. І. Леніна запоўніла 3.588 чалавек. Толькі на першыя курсы сямі факультэтаў універсітэта прынята 650 чалавек. Звыш 3000 студэнтаў навучаецца на завочным аддзяленні універсітэта.

Лепшыя навуковыя работнікі — прафесары і дацэнты сталіцы чытаюць лекцыі студэнтам розных курсаў.

У гэтым годзе у БДУ на 45 кафедрах працуе каля 200 прафесараў, доктараў навук, дацэнтаў і кандыдатаў навук.

Герой „Маладой гвардыі“ сярод студэнтаў

Жору Аруцюнянца акружылі з усіх бакоў. Кожны са студэнтаў імкнуўся як мага бліжэй працісну цца, каб лепш разглядзець гэтага высокаоослага, чарнявага юнака. Хутка пачалася цікавая задушэўная гутарка. Былы ўдзельнік падпольнай арганізацыі «Маладая гвардыя» расказаў студэнтам аб яе рабоце, аб слаўных юнаках і дзяўчатах — героях Краснадона.

— З усіх членаў «Маладой гвардыі» у жывых засталося толькі 8 чалавек, — сказаў Жора Аруцюнянц. — Адзін з іх — Іван Туркеніч — загінуў у бітве пад Варшавай.

Шмат цікавага пачулі студэнты універсітэта аб сучасным жыцці ўдзельнікаў «Маладой гвардыі», якія працуюць у розных установах краіны, служаць у Совецкай Арміі.

Цёпла развіталіся студэнты з былым маладагвардзейцам. Жора Аруцюнянц пажадаў нашым студэнтам упарта і настойліва авалодваць навукай, каб стаць высокакваліфікаванымі спецыялістамі і сваёй працай умацоўваць нашу любімую Радзіму.

В. ЧАРГЕЙКА.

На здымку: агульны выгляд Беларускага дзяржаўнага універсітэта імя В. І. Леніна.

ВЫНІКІ І ЗАДАЧЫ

Што паказала летняя сесія завочнікаў

У перыяд з 1 па 30 ліпеня 1955 г. праходзіла летняя лабараторна-экзаменацыйная сесія студэнтаў-завочнікаў. У час падрыхтоўкі да сесіі дэканат завочнага факультэта і кафедры універсітэта правялі пэўныя мерапрыемствы з тым, каб летняя сесія прайшла на высокім узроўні.

Вучэбны працэс у час сесіі праходзіў у цэлым на адпаведным арганізацыйным узроўні. Яўка на сесію студэнтаў была добрай. З 2.177 студэнтаў-завочнікаў на сесію з'явілася 2.030 чалавек, што складае 93,6 працэнта.

Вучэбны план летняй экзаменацыйнай сесіі выканан амаль поўнасцю. Частку курса замежнай літаратуры сярэдніх вякоў і эпохі адраджэння па віне дацэнта Гіндрыхсон давялося перанесці на зімовую экзаменацыйную сесію 1955/56 навучальнага года. Усе курсы, прадугледжаныя вучэбным планам, чыталіся на адпаведным ідэйна-тэарэтычным узроўні. Праўда студэнты III курса журналістыкі выказвалі некаторае незадавольства методыкай правядзення заняткаў па нямецкай мове (выкладчык Райнфельд). Асобныя заўвагі па лекцыях былі накіраваны ў адрас старшага выкладчыка Мітрафанава.

На працягу ўсяго навучальнага года дэканат факультэта будаваў сваю работу ў плане аказання максімальнай дапамогі студэнтам-завочнікам у іх самастойнай рабоце па падрыхтоўцы да здачы экзаменаў і залікаў. Своечасова даводзіліся да ведама студэнтаў вучэбныя планы, тэматыка дыпломных, кантрольных і курсавых работ.

У перыяд сесіі праводзіліся спецыяльныя метадычныя гутаркі па пытаннях работы над тымі або іншымі курсамі. У час прайшоўшай сесіі ў распараджэнне студэнтаў былі прадастаўлены вучэбныя кабінеты, лабараторыі. Бібліятэка універсітэта бесперабойна забяспечвала студэнтаў неабходнай літаратурай. У перыяд летняй сесіі для студэнтаў-завочнікаў чыталіся лекцыі на грамадскія і прыродазнаўча-навуковыя тэмы, былі арганізаваны экскурсіі ў Дом-музей I з'езду РСДРП, музей гісторыі Вялікай Айчыннай вайны, на аўтамабільны і трактарны заводы і г. д.

Гэтыя мерапрыемствы садзейнічалі паглыбленню ведаў і павышэнню паспяховасці студэнтаў. Аб гэтым сведчаць вынікі здачы экзаменаў і залікаў. Агульная паспяховасць студэнтаў-завочнікаў па выніках летняй экзаменацыйнай сесіі складае 98,5 працэнта. Асобныя курсы маюць 100-працэнтную паспяховасць. Да такіх курсаў адносяцца: IV і V курсы аддзялення гісторыі, II і III курсы аддзялення рускай мовы і літаратуры, III і IV курсы аддзялення беларускай мовы і літаратуры, III і V курсы аддзялення геаграфіі, III і IV курсы аддзялення матэматыкі і г. д.

У бягучым годзе 296 студэнтаў-завочнікаў паспяхова скончылі універсітэт. Шэсць студэнтаў не змаглі здаць дзяржаўных экзаменаў з прычыны недастатковай падрыхтоўкі. З 2.030 студэнтаў, што з'явіліся на экзаменацыйную сесію, здалі ўсе экзамены і залікі 1955 чалавек.

Вынікі здачы экзаменаў і залікаў сведчаць аб тым, што асноўная частка студэнтаў сістэматычна і настойліва працуе над вывучэннем прадугледжаных планам дысцыплін.

Нягледзячы на некаторыя станоўчыя вынікі летняй лабараторна-экзаменацыйнай сесіі студэнтаў-завочнікаў, у рабоце факультэта працягваюць мець месца значныя недахопы, галоўным чынам таму, што асобныя кафедры універсітэта ўсё яшчэ недастаткова ўнікаюць у работу завочнага факультэта. Адсутнічае належны кантроль за чытаннем лекцый, правядзеннем практычных і семінарскіх заняткаў. Недастаткова увагі надаецца пытанню аказання дапамогі студэнтам у іх самастойнай рабоце, асабліва ў міжсесійны перыяд. Гэта датычыцца кафедры гісторыі старажытнага свету (заг. кафедрай дацэнт Нечай Ф. М.), тэорыі і практыкі савецкага друку (заг. кафедрай дацэнт Зярніцкі М. С.), марксізма-ленінізма (заг. кафедрай дацэнт Яцкевіч І. В.), агульнай фізікі (заг. кафедрай дацэнт Некрашэвіч) і інш. Кафедры універсітэта па-ранейшаму мала займаюцца распрацоўкай метадычных пісьмаў, указанняў па асобных дысцыплінах вучэбнага плана і па найбольш цяжкіх раздзелах чытаемых курсаў. За 1954/55 навучальны год толькі некаторыя кафедры (рускай літаратуры, гісторыі СССР, рускай мовы і агульнага мовазнаўства, педагогікі, замежнай літаратуры) склалі метадычныя пісьмы па асобных курсах вучэбнага плана.

Па-ранейшаму асобныя выкладчыкі несвоечасова рэцэнзіруюць кантрольныя і курсавыя работы студэнтаў (т.т. Паўлава, Сержанін, Хацько). Нярэдка ў рэцэнзіях выкладчыкаў не даецца адпаведнага аналізу пісьмовых работ (т.т. Шавельскі, Кудзінаў, Прыходзька).

Асобныя кафедры (асноў марксізма-ленінізма, палітэканоміі і амаль усе кафедры юрыдычнага факультэта) пры размеркаванні вучэбнай нагрузкі як правіла не устанаўліваюць аб'ёму работы для кожнага выкладчыка на завочным факультэце, што прыводзіць да паслаблення вучэбнай і метадычнай работы выкладчыкаў гэтых кафедраў на завочным факультэце.

Адзначаныя недахопы адмоўна сказваюцца на паспяховасці студэнтаў, вядуць да несвоечасовага выканання студэнтамі вучэбнага плана, што прыводзіць да пакідання студэнта на паўторны год навучання на адным і тым-жа курсе і нават да выключэння з універсітэта.

Дэканат завочнага факультэта, кафедры і прафесарска-выкладчыцкі састаў універсітэта павінны прыкласці ўсе намаганні да таго, каб ліквідаваць гэтыя недахопы і тым самым палепшыць справу падрыхтоўкі высокакваліфікаваных спецыялістаў праз сістэму завочнага навучання.

В. Г. ІВАШЫН,
дэкан завочнага факультэта.

У ВНУ краіны

Пачаліся заняткі ў вышэйшых і сярэдніх навучальных установах краіны.

Тысячы юнакоў і дзяўчат запоўнілі сёння аўдыторыі каля 50 ВНУ Ленінграда. 1500 новых выхаванцаў, выпускнікоў сярэдніх школ Ленінграда, Далёкай Поўначы, Каўказа, Прыбалтыкі, Сярэдняй Азіі паступіла на 12 факультэтаў старэйшай навучальнай установы краіны — Ленінградскага універсітэта. На некалькіх факультэтах універсітэта створаны вячэрнія аддзяленні.

Дзеці працоўных Кузбаса, Усходняй Сібіры, Далёкага Усходу і Сярэдняй Азіі прыехалі вучыцца ў 6 вышэйшых навучальных устаноў г. Томска.

Павялічылі набор у гэтым годзе вышэйшыя і сярэднія спецыяльныя установы Хабараўска. Толькі адзін інстытут інжынераў чыгуначнага транспарту прыняў на 300 чалавек больш, чым у мінулым годзе. У два разы ўзрасла колькасць навучэнцаў на першым курсе медыцынскага вучылішча. У горадзе уступілі ў строй тры новыя навучальныя установы — гандлёва-кааператыўны і лесатэхнічны тэхнікумы, сельскагаспадарчая школа.

Звыш чатырох тысяч чалавек прынята на першыя курсы ВНУ Саратава. Каля 11 тысяч студэнтаў паступіла ў ВНУ Узбекістана.

Штогод расце колькасць студэнтаў — завочнікаў ВНУ Азербайджана. На завочнае аддзяленне ВНУ рэспублікі прынята каля трох тысяч студэнтаў. На завочнае аддзяленне Азербайджанскага індустрыяльнага інстытута ў гэтым годзе залічана каля 1500 чалавек — амаль у паўтара разы больш мінулагодняга.

У новым навучальным годзе на першы курс толькі дзённых факультэтаў ВНУ краіны прынята 256 тысяч чалавек. 1 верасня агульная колькасць студэнтаў дасягне 1.100 тысяч, а разам са студэнтамі, якія навучаюцца ў вячэрніх і завочных ВНУ і аддзяленнях — 1.850 тысяч чалавек.

Пісьмы з практыкі

У самых аддаленых кутках нашай неабсяжнай краіны пабывалі студэнты — практыканты універсітэта. Будучыя інжынеры, настаўнікі, журналісты, юрысты, праводзілі летнюю практыку ў розных гарадах і вёсках краіны. Нашы біёлагі, географы знаёміліся з прырдонымі багаццямі лісты, юрысты праводзілі летнюю практыку ў сонечным Крыму і ў гарадах Каўказа, на Белым моры і Бахчысараі, на возеры Нарач і ў Белавежскай пушчы. Усюды ім адкрываўся незвычайны па сваіх прыродных багаццях свет.

Журналісты універсітэта праходзілі практыку ў рэдакцыях абласных, раённых і рэспубліканскіх газет. На заводах Масквы, Ленінграда і Харкава практыкаваліся будучыя хімікі і фізікі.

Ніжэй мы змяшчаем пісьмы студэнтаў, у якіх яны расказваюць аб сваёй практыцы.

У БЕЛАВЕЖСКАЙ ПУШЧЫ

Штогод студэнты біёлага-глебавага факультэта едуць на практычныя заняткі ў Белавежскую пушчу. Пад кіраўніцтвам вопытных выкладчыкаў яны вядуць там цікавыя работы, назіранні.

НА ЗДЫМКУ: 1. Група студэнтаў другога курса біёлага-глебавага факультэта знаёміцца з прыгажэйшымі куткамі гэтага цудоўнага лесу.

НЕЗАБЫЎНЫЯ ЎРАЖАННІ

Здаецца, не было ў нас больш радасных дзён, чым тыя, калі мы збіраліся ў далёкае падарожжа па Украіне, Крыму, Расіі. Цяжка перадаць тыя пачуцці, якія ахапілі нас, калі мы ўвайшлі ў аўтобус.

Падарожжа пачалося. Машына пранасіла нас міма густых беларускіх лясоў, бязмежных калгасных палёў, садоў, лугоў. Многа гарадоў, вёсак праехалі мы. А калі сталі пад'язджаць да Горак, наш кіраўнік Андрэй Грыгор'евіч Мядзведзеў сказаў, што тут мы спынімся, пазнаёмімся з навуковай работай і гаспадаркай Беларускай сельскагаспадарчай акадэміі. Студэнты ўважліва аглядалі доследныя ўчасткі і лабараторыі акадэміі. Недалёка за Горкамі агледзелі залежы магутных лёсаў (глеб). Прафесар Мядзведзеў расказаў нам аб іх паходжанні.

Вельмі цікавай і карыснай была экскурсія ў Цэнтральна-чарназёмны дзяржаўны запаведнік (18 км. ад Курска). Экскурсаводы запаведніка пазнаёмілі нас з гісторыяй узнікнення запаведніка, расказалі аб тым, якія вялікія навуковыя работы па даследаванню чарназёмаў праводзяцца ў запаведніку. Студэнты пазнаёміліся з раслін-насцю і жывёльным светам запаведніка, даведаліся аб асаблівасцях Стралецкай, Казацкай і Ямской стэпаў, якія ўваходзяць у гэты запаведнік, сабралі багаты гербарый травяністых раслін, характэрных для стэпавай зоны.

Крым... Якія багатыя ўражанні сустрэлі нас там! Большасць з нас упершыню бачылі бяскрайняе Чорнае мора, горы. Таму з такім захапленнем любаваліся мы ім, цудоўнай Крымскай прыродай. Мы падніміліся на высокія Крымскія горы, бачылі іх разнастайную раслінасць, аглядзелі замак «Ластачкіна гняздо», наведалі домік-музей А. П. Чэхава. У батанічным Нікіцкім садзе мы упершыню ўбачылі розныя пароды трапічных дрэў і кустарнікаў.

Не менш цікавым быў зваротны шлях. Праязджаючы Сіваш і уздоўж Азоўскага мора, мы разглядалі засалёныя глебы-саланчакі, узялі узоры іх. Потым заехалі ў запаведнік «Асканія-Нова». Там мы пабывалі ў заалагічным музеі, агледзелі старажытныя гаі і сажалкі запаведніка, праслухалі цікавую лекцыю аб гісторыі узнікнення запаведніка.

Бадай за некалькі год цяжка было-б наведаць столькі гарадоў, колькі наведалі за дні практыкі студэнты. Будучыя біёлагі пабывалі ў прыгажэйшых паўднёвых гарадах Ялце і Алушце, Сімферопалі і Одэсе. Назаўсёды застануцца ў нашай памяці ўражанні, якія зрабілі на нас Кіеўскі Сафійскі сабор, планетарый, Кіеўска-пячорская лаўра і іншыя помнікі старажытнасці.

Пройдуць гады. Мы станем спецыялістамі, будзем працаваць у розных кутках роднай краіны. Але дні, праведзеныя ў экскурсіі, назаўсёды застануцца для нас цікавымі, радаснымі ўспамінамі.

А. ВАРЧЭНЯ,
студэнтка III курса біяфака.

АПРАЦОЎКА ПІСЕМ — ЛЕПШАЯ ВУЧОБА

Практыку праходзіць я папрасіўся ў аддзел сялянскай моладзі рэдакцыі газеты «Чырвоная змена». Гэта адзін з галоўных аддзелаў газеты, і працы тут вельмі многа. Штодзённа ў аддзел прыходзіць 10 — 15 пісьмаў з розных куткоў Беларусі. Мне і хочацца расказаць аб рабоце над пісьмамі селькораў. Між іншым, гэта самая цікавая справа. Колькі яркіх і хвалюючых падзей, фактаў расказана ў гэтых пісьмах! І чым больш газета друкуе заметак селькораў, тым больш яна выйграе. Яны ажыўляюць газету, робяць яе сапраўдным люстэркам працоўнага жыцця калгаснікаў.

Я ўважліва адношуся да кожнага пісьма. Чытаю яго удумліва, раблю паметкі, потым праўлю. У пісьмах часта або вельмі многа фактаў, або іх зусім няма. Пагэтаму цяжка выбраць найбольш патрэбныя, цікавыя факты.

Мне вядома, што многія нашы студэнты не паважаюць працу над пісьмамі, лічаць яе нікчэмнай тратай часу. Гэта глыбока памылковая думка. Праца над пісьмамі селькораў дасць нам, будучым журналістам, значна больш карысці, чым самастойнае напісанне матэрыялаў.

Больш складаней у маёй практыцы — арганізацыя матэрыялаў. Мне некалькі разоў даводзілася арганізоўваць выступленні калгаснікаў, механізатараў, камсамольцаў. Тут патрэбна добрае веданне справы. Нельга зрабіць змястоўнае выступленне, калі не мець уяўлення аб сельскагаспадарчай тэхніцы, калі не ведаць лепшых тэрмінаў уборкі, абмалоту збожжа. Тут мне прыходзяць на дапамогу работнікі рэдакцыі, даюць каштоўныя парады. І толькі тады, калі я добра пазнаёмлюся з тэмай, я бяруся арганізоўваць выступленне спецыяліста сельскай гаспдаркі.

Я адчуваю, што практыка ў рэдакцыі прынясе мне многа карыснага, многаму навучыць мяне.

Э. ЮШКЕВІЧ,
студэнт 5-га курса аддзялення журналістыкі.

НА возеры НАРАЧ

На біялагічнай станцыі возера Нарач праходзілі летнюю практыку 120 студэнтаў і аспірантаў біёлага-глебавага факультэта. Кіраваў практыкай загадчык кафедрай заалогіі прафесар Г. Г. Вінберг.

На здымках: 1. Прафесар **Г. Г. Вінберг** і студэнткі **Галя Высоцкая** і **Ліля Гурыновіч** ў лабараторыі. 2. Студэнты-гідрабіёлагі **В. Мельнікаў,**

А. Новакоўская, Б. Чачуга і Г. Высоцкая пад кіраўніцтвам прафесара Г. Г. Вінберга вядуць даследчую работу па вывучэнню біялагічных асаблівасцей возера Нарач.

РАДАСНА ПРАЦАВАЦЬ І ВУЧЫЦЦА Ў НАШАЙ СОВЕЦКАЙ КРАІНЕ!

ЗАПАВЕТНАЯ МАРА

Да сёмага класа я не праяуляу асаблівых схільнасцей да літаратурнай творчасці. Як і усе хлапчукі майго узросту, захапляуся тэхнікай, любіу чытаць фантастычныя кнігі, марыу аб падарожжах.

Аднойчы у піонерскай газеце я прачытау верш пяцікласніка. Гэты верш і асабліва тое, што яго напісау пяцікласнік, зрабілі на мяне вялікае уражанне. Я пачау спрабаваць пісаць вершы. Праз некаторы час некалькі лепшых, на маю думку, вершау я паслау у рэдакцыю «Сталинской молодежи». Адказ быу жорсткі. Помню радкі пісьма: «Вершы напісаны няудала..., вельмі рана пачалі займацца літаратурнай творчасцю..., гэтая справа патрабуе ведау, якіх у вас няма...» У канцы пісьма літкансультант рэдакцыі, параіушы мне настойліва авалодваць ведамі, прасіу мяне напісаць аб справах якога-небудзь тэхнічнага гуртка нашай школы. І у студзені месяцы 1954 года у маладзёжнай газеце паявілася мая першая заметка. У хуткім часе я уцягнууся у юнкораускую работу. Праз некалькі месяцау я ужо з'яуляуся юнкорам «Чырвонай змены», раённай газеты «Ленінскі сцяг». Я па-сапраудному захапіуся гэтай работай. Ні на хвілінку не забываю пра наказ рэдакцыі выдатна вучыцца у школе, вучыцца паэтычнаму майстэрству у рускіх і совецкіх паэтау.

Літаратура стала маім любімым прадметам; я не пакідау пісаць вершы. З крытычных артыкулау рускіх класікау я даведауся, што паэтам можа стаць толькі той, хто выдатна ведае жыццё. Я марыу аб такой прафесіі, якая дазволіла-б мне па-сапрауднаму вывучыць багацці нашага жыцця. Па маёй думцы такой прафесіяй з'яуляецца прафесія журналіста, якую я моцна палюбіу, з'яуляючыся юнкорам маладзёжных рэспубліканскіх і раённай газет. Пагэтаму, атрымаушы у гэтым годзе атэстат сталасці, я цвёрда рашыу стаць журналістам. Мая мара здзейснілася. У гэтым годзе я залічан студэнтам І-га курса аддзялення журналістыкі філалагічнага факультэта універсітэта.

В ДАШУК.

Надзеі збыліся

«Жывуць людзі у хатах,
Плятуць сабе лапці,
Каб с торбай па свету
Ісці жабраваці», —

так пісау аб дарэвалюцыйным жыцці беларускага селяніна — паляшука народны паэт Беларусі Янка Купала. Жыццё селяніна было сапрауды цяжкім, гаротным, беспрасветным. Атрымаць сярэднюю, не гаворачы ужо аб вышэйшай адукацыі, было толькі марай беларускага сялянства.

«Эх, каб цёмен не быу,
Чытаць кніжкі умеу,
Я-б і волю здабыу,
Я-б і песенькі пеу,» —

горка марыць аб набыцці адукацыі герой аднаго з вершау Я. Коласа. Але марам беларускага селяніна не суджана было здзейсніцца ва умовах дарэволюцыйнай Беларусі.

Шчаслівым стала жыццё беларускага сялянства цяпер. І яно прыгажэе з кожным днём. Радасна бачыць тыя змены, якія адбываюцца у вёсках.

У нашай вёсцы «Вялікі Бор», якая раскінулася сярод дрымучых палескіх лясоу, пабудаваны клуб, хата-чытальня, не пазнавальна змянілася і жыццё жыхароу вёскі. Дзесяткі дзяцей калгаснікау набылі сярэднюю і вышэйшую адукацыю, многія яшчэ вучацца у розных вышэйшых і сярэдніх навучальных установах краіны.

У гэтым годзе я скончыу дзесяцігодку і паступіу на філалагічны факультэт універсітэта Не буду шкадаваць сіл, каб глыбока авалодаць ведамі. Буду старанна, добрасумленна вучыцца.

Б. САЧАНКА.

Вучыцеся выдатна, студэнты, для вас створана ўсе!

Першы дзень новага навучальнага года. Які радасны гэты дзень для тысяч юнакоў і дзяўчат! Добра адпачыўшы, набраўшыся новых сіл, студэнты сёння зноў разыйшліся па аудыторыях. Яны слухаюць лекцыі выдатных вучоных, прафесарау, выкладчыкаў, і ў расчыненых, яшчэ нядаўна чыстых сшытках, сёння паявяцца першыя запісы.

«Аддзякуем Радзіму, родную Комуністычную партыю за наша шчаслівае, мірнае жыццё» — з гэтай думкай прышлі сёння на заняткі студэнты.

Калектыў работнікаў універсітэта даўно падрыхтаваўся да гэтай слаўнай сустрэчы. Прасторныя, утульныя аудыторыі, кабінеты, лабараторыі, біліятэка, чытальная зала чакалі сваіх гаспадароў.

Для плённай выдатнай вучобы студэнтаў ва універсітэце створана усё. Даўно працуе тут студэнцкае навуковае таварыства (СНТ). У мінулым годзе у ім актыўна удзельнічала каля двух тысяч студэнтаў. На сямі факультэтах універсітэта паспяхова працавала 59 навуковых гурткоў. Кіраўнікамі гурткоў з'яўляюцца лепшыя навуковыя работнікі універсітэта: прафесары Г. Г. Вінберг, Н. Ф. Ярмоленка, Т. Н. Годнеў, В. Н. Перцаў, дацэнт В. І. Сцяпанаў і іншыя. Цікавыя тэмы распрацоўваюць студэнты у навуковых гуртках, рыхтуюць карысныя, змястоўныя даклады. На студэнскія навуковыя канферэнцыі запрашаюцца студэнты універсітэтаў брацкіх рэспублік.

Дзесяткі кабінетаў і лабараторый ёсць у нашым універсітэце. У іх адбываюцца практычныя і лабараторныя заняткі, праводзяцца семінары і заняткі навуковых гурткоў. У кабінетах марксізма-ленінізма, мовы і літаратуры, гісторыі, філасофіі і іншых студэнты рыхтуюцца да чарговых заняткаў, да семінараў. Лабараторыі і кабінеты універсітэта добра абсталяваны, маюць усе неабходныя вучэбныя дапаможнікі.

Для лепшага засваення вывучаемага матэрыяла студэнты наведваюць заалагічны і мінералагічны музеі, якія таксама ёсць ва універсітэце.

Багатая бібліятэка універсітэта. Агульны фонд яе налічвае звыш 410 тысяч тамоў палітычнай, вучэбнай, навукова-папулярнай і мастацкай літаратуры.

Таленавітыя здольныя юнакі і дзяўчаты могуць раскрыць тут свае таленты. Ва універсітэце ёсць клуб, працуюць калектывы мастацкай самадзейнасці. У харавым, драматычным. танцавальным і іншых калектывах у мінулым навучальным годзе займалася каля тысячы студэнтаў. У гэтым годзе у іх уступяць яшчэ многія дзесяткі першакурснікаў. Лепшыя калектывы мастацкай самадзейнасці штогод прымаюць удзел у рэспубліканскім і гарадскім аглядах.

Для аматараў спорту арганізавана звыш 20 спартыўных секцый. Амаль кожны юнак і дзяўчына бачылі сярод пераможцаў на шматлікіх спартыўных спаборніцтвах юнакоў ці дзяўчат з эмблемай «БДУ» на рознакаляровых майках. Гэта пад кіраўніцтвам майстроў спорту — выкладчыкаў універсітэта яны дабіліся выдатных спартыўных вынікаў.

Таварышы студэнты! Радзіма, Комуністычная партыя паклапаціліся аб тым. каб вы мелі ўсе магчымасці добра вучыцца, працаваць, культурна адпачыць. А ваш абавязак — выдатна вучыцца, быць у першых радах совецкай моладзі. Апраўдайце-ж высокае званне студэнта! Прымайце актыўны ўдзел у жыцці краіны, універсітэта!

Выдатна вучыцеся, тварыце, дзярзайце!

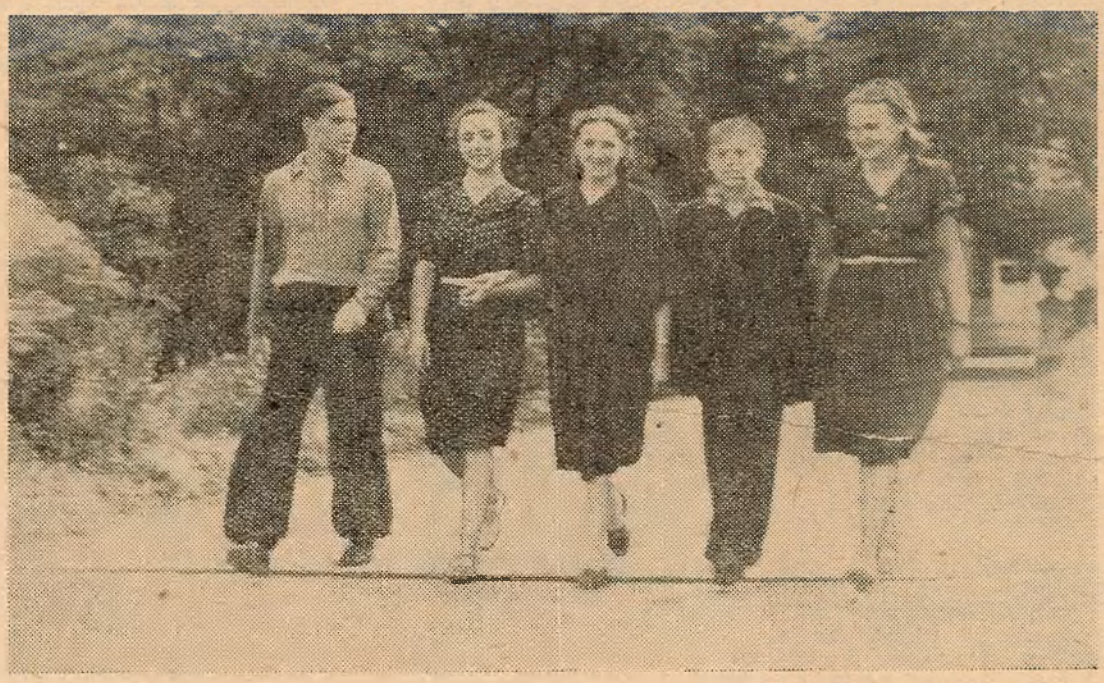

Універсітэт... Колькі добрых, цёплых думак звязана з ім! Якім вялікім было жаданне юнакоў і дзяўчат, скончыўшых сярэднюю школу, займацца у ім! І вось мары споўніліся. Паспяхова здаўшы уступныя экзамены, **Ігар Гарбачоў, Маргарыта Уласава, Святлана Шупенка, Рамуальд Гронскі** і **Ірына Шупенка**, як і сотні іншых юнакоў і дзяўчат, паступілі на першы курс універсітэта.

АПРАЎДАЮ ЗВАННЕ СТУДЭНТА

Скончана школа. У кожнага выпускніка свае мары, планы, надзеі. Адны пайшлі працаваць на заводы, фабрыкі, прадпрыемствы, другія засталіся у родных калгасах і соугасах, многія юнакі і дзяучаты паступілі у вышэйшыя навучальныя установы. Але дзе-б не была наша моладзь: за рабочым станком, на неабсяжных калгасных палях або за студэнцкім сталом, — усюды яна прыкладзе усе сілы для таго, каб сваёй працай яшчэ больш упрыгожыць нашу любімую Радзіму.

Споунілася мая заветная мара — я паступіу на юрыдычны факультэт. Я ведаю: Радзіме патрэбны высокакваліфікаваныя, пісьменныя спецыялісты. І задача совецкіх студэнтау — дасканала авалодаць выбранай прафесіяй, стаць добрым спецыялістам. А для гэтага трэба настойліва авалодваць ведамі.

Быць студэнтам — вялікае шчасце. Прыкладу усе сілы, каб апраудаць гэтае высокае званне.

І. ГАРБАЧОЎ.

Пісьмо з Кітая

Дарагія сябры!

Я — студэнтка першага курса хімічнага факультэта Дальнінскага політэхнічнага інстытута. Наш інстытут раней быу вельмі маленькім. У ім займалася невялікая колькасць студэнтау. Зараз з развіццём і росквітам Кітая, ён расшырыуся, павялічылася колькасць добра абсталяваных вучэбных карпусоу. З дапамогай совецкіх спецыялістау якасць вучобы студэнтау нашага інстытута няспынна павышаецца.

Зараз мы гаспадары сваёй краіны. Пры вялікай дапамозе Совецкага Саюза у Народным Кітаі разгорнута вялікае будауніцтва. Аб тым, як цяжка жылося нам раней, вы ведаеце. Я са сваімі бацькамі жыла вельмі бедна, не мела магчымасці вучыцца. Зусім іншым стала жыццё у Народным Кітаі цяпер. Мой бацька стау інжынерам, працуе на заводзе. Я займаюся у інстытуце.

Усе нашы юнакі і дзяучаты у жыцці, працы і вучобе бяруць прыклад з слаунай совецкай моладзі. Дазвольце мне быць вашым сябрам. У знак нашай дружбы я дасылаю вам партрэт нашага правадыра тав. Мао Цзэ-дуна. Прыміце яго.

Жадаю усім вам вялікіх поспехау у рабоце і вучобе. Чакаю вашага пісьма.

ЦАЙ ЮЙ-ЧЫН,
КНР, г. Дальні, Дальнінскі політэхнічны інстытут,
хімічны факультэт.

НАШЫ ТВОРЧЫЯ ПЛАНЫ

Беларускі дзяржауны універсітэт імя В. І. Леніна рыхтуе шматлікія кадры кваліфікаваных спецыялістау для работы у галінах прамысловасці, сельскай гаспадаркі, асветы. На вочным і завочным аддзяленнях універсітэта навучаецца звыш 6.000 студэнтау і 158 аспірантау.

Універсітэт павінен выхоуваць спецыялістау, якія глыбока валодалі-б дасягненнямі навукі і перадавога вопыту, творча, самастойна вырашалі складаныя задачы у галіне тэхнічнага прагрэсу, у развіцці перадавой совецкай навукі і культуры.

З новага навучальнага года ва універсітэце праводзіцца рэзкае скарачэнне ліку спецыяльнасцей. Новы вучэбны план універсітэта прадугледжвае падрыхтоуку спецыялістау больш шырокага профілю. Перад універсітэтам пастаулена задача — расшырыць і палепшыць падрыхтоуку маладых спецыялістау. Ажыццяуленне гэтай задачы выклікае неабходнасць больш цеснай сувязі усёй вучэбна-выхавауча й работы з запатрабаваннямі народнай гаспадаркі, органау асветы і культуры, патрабуе цеснай арганічнай узаемасувязі агульнанавуковай і спецыяльнай падрыхтоукі будучага спецыяліста.

Навукова-даследчая работа ВНУ мае вялікае значэнне. Удзел студэнтау у навуковай рабоце з'яуляецца важнейшай умовай глыбокага авалодання ведамі, дасягненнямі навукі і перадавога вопыту.

У нашым універсітэце, як і у іншых ВНУ краіны, сканцэнтраваны высокакваліфікаваныя навуковыя кадры, якія прымаюць удзел у распрацоуцы навуковых праблем, маючых сур'ёзнае практычнае значэнне. Так, напрыклад, вынікі навуковых даследаванняу па кафедры фізіялогіі раслін былі адлюстраваны у дакладзе, прадстауленым прафесарам Т. Н. Годневым і дацэнтам А. А. Шлык на Жэнеускай канферэнцыі па мірнаму выкарыстанню атамнай энергіі.

У мінулым навучальным годзе значныя поспехі дасягнуты у рабоце навуковага студэнцкага таварыства універсітэта. Навукова-даследчымі гурткамі ахоплена каля 1200 студэнтау. На пасяджэннях студэнцкіх гурткоу заслухана 442 даклады. У красавіку гэтага года на навуковай студэнцкай канферэнцыі па 9 секцыях заслухана 78 студэнцкіх дакладау. На агульнагарадскі агляд навуковых студэнцкіх работ было прадстаулена 216 работ, з якіх па выніках агляду аднесена да І катэгорыі 101 работа.

Кіраунiцтва навуковай работай студэнтау ажыццяулялі 96 навуковых работнікау універсітэта, у тым ліку 19 прафесарау і 69 дацэнтау.

Навуковымі работнікамі і студэнтамі універсітэта праводзілася работа па творчай садружнасці з вытворчасцю. Аднак гэтая работа у мінулым навучальным годзе была разгорнута універсітэтам яшчэ недастаткова.

Ліпеньскі Пленум ЦК КПСС адзначыу, што стан навукова-даследчай работы ВНУ не адпавядае вялікім задачам, што стаяць перад краінай у галіне тэхнічнага прагрэсу прамысловасці. У рашэннях Ліпеньскага Пленума ЦК КПСС указана, што увага навуковых работнікау не сканцэнтравана на вырашэнні галоуных задач у развіцці тэхналогіі, нездавальняюча укараняюцца у вытворчасць закончаныя навукова-даследчыя работы. Гэтыя недахопы у поунай меры маюць месца і у навукова-даследчай рабоце нашага універсітэта. Вучоны совет універсітэта, абмеркаваушы у канцы мінулага навучальнага года пытанне аб мерах па далейшаму развіццю садружнасці навуковых работнікау універсітэта з прадпрыемствамі прамысловасці, звярнуу увагу дэканау факультэтау, загадчыкау кафедр і усіх навуковых работнікау на набліжэнне падрыхтоукі спецыялістау для практычнай работы у галінах прамысловасці.

Вучоны совет прапанавау кафедрам абмеркаваць вынікі навукова-даследчай работы за першае поугодзе 1955 года і перагледзець планы навукова-даследчай работы кафедр у адпаведнасці з указаннямі Партыі і Ўрада аб мерах па далейшаму уздыму прамысловасці на аснове шырокага укаранення у вытворчасць дасягненняу навукі, тэхнікі і перадавога вопыту.

Вучоны совет намеціу рад практычных мер, накіраваных на паляпшэнне навукова-даследчай работы, на умацаванне творчай садружнасці навуковых работнікау, аспірантау і студэнтау з вытворчасцю.

Кафедры павінны наблізіць тэматыку навуковых даследаванняу, дысертацый аспірантау, дыпломных і курсавых работ студэнтау і дакладау у навуковых студэнцкіх гуртках да запатрабаванняу тэхнічнага прагрэсу прамысловасці.

Ажыццяуленне гэтых мерапрыемствау разам з тым мае вялікае значэнне для паляпшэння якасці усёй навуковай работы, праводзімай універсітэтам.

Г. А. ПАВЕЦЬЕЎ,
прарэктар універсітэта
па навуковай рабоце.

САЛДАТ МІРУ

(Да 20-годдзя з дня смерці А. Барбюса)

30 жніўня споўнілася дваццаць год з дня смерці выдатнага французскага пісьменніка-інтэрнацыяналіста, вяшчальніка адзінага фронта працоўных супраць вайны і фашызма — Анры Барбюса.

Сорак год назад А. Барбюс, грэбаючы усемагчымымі ільготамі, апрануў салдацкі шынель і раздзяліў з мільёнамі простых людзей Францыі цяжкасці і жахі акопнай вайны. Пісьменнік беспамылкова выбраў шлях зліяння з масай, і іменна таму з поўным правам назваўся салдатам чалавецтва. Стаўшы салдатам 235-га лінейнага палка, А. Барбюс дзень за днём усё больш разумее прычыны і мэты першай сусветнай вайны, справакаванай сквапнымі магільшчыкамі народаў. У дзённіках і пісьмах з фронта да жонкі накапляліся факты і ўражанні, што ляглі ў аснову рамана «Агонь». «У час прабывання ў шпіталі — успамінаў Барбюс — я напісаў кнігу «Агонь», якая з'яўляецца расказам аб прабуджэнні пралетарскага сумлення на палях бітвы». Сваю кнігу «Агонь» А. Барбюс назваў дзённікам аднаго ўзвода.

Раманы А. Барбюса «Агонь» і «Яснасць», далёкія ад сляпой разгубленасці перад крывавымі жахамі вайны, з'явіліся па словах В. І. Леніна «адным з асабліва наглядных пацверджэнняў паўсюдна заўважаемай з'явы росту рэвалюцыйнай свядомасці ў масах».

«Слова барацьбіта», «Мы абвінавачваем», «Свет з бездані»—такія назвы артыкулаў, якія вызначаюць дух барбюсаўскай публіцыстыкі тых гадоў, калі пісьменнік выкрываў усе сафізмы, якімі прыкрываліся зладзейскія планы новых падпальшчыкаў вайны — інтэрвентаў. Барбюс не толькі ярка асвятліў злачынствы імперыялістычнай вайны і антысавецкай інтэрвенцыі, але і адным з першых указаў інтэлігенцыі Еўропы шлях да сумленнай гераічнай барацьбы сярод пралетарыята. Гэтая яго дзейнасць сустракала сяброўскую падтрымку ў В. І. Леніна і А. М. Горкага. Як арганізатар групы антываеннай інтэлігенцыі «Клартэ», пазней — як публіцыст «Юманітэ», А. Барбюс упісаў новую старонку ў гісторыю рэвалюцыйнай публіцыстыкі і рэпартажа. Ён узнімаў свой голас у абарону народаў, дзе-б ні бачыў іх прыгнечанымі: у Афрыцы і Індыі, у Югаславіі і Румыніі. Разам з А. М. Горкім Барбюс узняў голас пратэсту супраць ката кітайскага народа Чан Кай-шы і ваенна-фашысцкага заняволення Германіі.

Баявая публіцыстыка А. Барбюса вельмі часта паяўлялася на старонках нашых саюзных і рэспубліканскіх выданняў. Дзесяткі яго твораў з пачатку 30-х гадоў друкаваліся на старонках «Советской Белоруссии» і «Звязды», іх літаратурных прылажэнняў. Вядома, што кніга А. Барбюса «Расія» і артыкул «Аб рэвалюцыйнай мастацкай культуры» выданы толькі на беларускай мове.

Ва ўсёй сваёй мастацка-публіцыстычнай дзейнасці 30-х гадоў А. Барбюс даў прыклад творчага развіцця лепшых традыцый французскай мастацкай літаратуры. Імкнучыся да адлюстравання сучаснасці ў яе рэвалюцыйным развіцці і выражаючы ідэі сацыялістычнага пераўтварэння свету, А. Барбюс зрабіўся адным з заснавальнікаў сацыялістычнага рэалізма ў Францыі.

А. Барбюс з'явіўся адным з ініцыятараў парыжскага кангрэса ў абарону культуры, на якім інтарэсы народаў былі прадстаўлены такімі прызнанымі майстрамі нацыянальных культур, як Р. Ролан, і М. А. Нексе, Генрых Манн і Луі Арагон, Алексей Талстой і Якуб Колас.

А. Барбюс быў шчырым і нязменным другам савецкага народа. Яго востры і пранікнёны рэпартаж аб савецкіх рэспубліках і новабудоўлях, аб простых героях працы і новай народнай інтэлігенцыі краіны Саветаў дапамагалі рассейваць заслону хлусні і дэзінфармацыі буржуазнай прэсы. Асноўным сваім прызваннем А. Барбюс лічыў задачу садзейнічаць усямернаму збліжэнню культурных інтарэсаў і запатрабаванняў усіх народаў. Іменна гэтым духам была пранікнута яго найшырокая антыфашысцкая дзейнасць, якая паставіла яго на чале многіх і многіх сумленных інтэлігентаў свету, зрабіла яго па думках Горкага адным з пачынальнікаў антыфашысцкага руху.

Вельмі паказальны апошнія па часу працы і замыслы Анры Барбюса, якімі ён быў заняты летам 1935 года. Выдатны французскі пісьменнік каменціруе пераклад і выданне перапіскі В. І. Леніна з роднымі, ён працуе над папаўненнем кнігі аб Сталіне, знаёміць замежнага чытача з вобразамі людзей, якія з'яўляюцца «вялікім прыкладам сацыялістычнага чалавека заўтрашняга дня».

Бясстрашная барацьба супраць вайны, якая адпавядае спадзяванням мільёнаў, дазволіла А. Барбюсу заваяваць давер'е і любоў простых людзей ва ўсім свеце.

Д. Е. ФАКТАРОВІЧ,
дацэнт.

НА ЗДЫМКУ: кніга А. Барбюса «Расія», упершыню выдадзеная ў Мінску ў 1931 годзе. На кнізе узноўлен аўтограф пісьменніка: «Я дасылаю мае прывітанне і самыя шчырыя брацкія пажаданні ўсяму слаўнаму рускаму пралетарыяту».

Газета нашых сяброў

Студэнты Варшаўскага універсітэта прыслалі нам некалькі нумароў сваёй газеты «Гарызонты». «Гарызонты» цікава і ўсебакова паказваюць студэнцкае жыццё.

Газета «Гарызонты» дзейсна дапамагае арганізацыі Саюза Польскай Моладзі ў барацьбе за трывалыя веды і добрую дысцыпліну студэнтаў. Пытанні вучобы не сходзяць са старонак газеты. Тут і замалёўкі аб лепшых студэнтах, тут і цікавы фотарэпартаж аб экзаменацыйнай сесіі, тут і артыкул аб падрыхтоўцы будучых журналістаў.

Шэраг карэспандэнцый закранае праблемы актуальнасці на семінарах, схематызма ў іх правядзенні, неабходнасці новых курсаў, напісання дыпломных работ.

У кожным нумары некалькі старонак займае аддзел «Дыскусіруем». У ім студэнты выступаюць па розных пытаннях: аб дружбе і каханні, аб шчырасці, аб недахопах у рабоце грамадскіх арганізацый, аб сваёй будучай прафесіі. Рэдакцыя рэгулярна падводзіць вынікі дыскусіі па таму ці іншаму пытанню.

Тое, што «Гарызонты» рэдагуюцца будучымі журналістамі і прадназначаюцца выключна для іх, накладвае на газету свой адбітак. Тут змяшчаюцца і першыя пробы пяра, і работы, адзначаныя на практычных занятках, і вузка спецыяльныя артыкулы аб газетных жанрах. Газета з'яўляецца сапраўднай практычнай школай будучых журналістаў. Тут рэпартаж «Авэ, Марыя», інтэрв'ю з вядомай французскай пісьменніцай Дамінікай Дэзанці і лаўрэатам V Міжнароднага конкурса імя Фрыдэрыка Шапэна, Фу Чунгам, рэцэнзіі на кінофільм «Пакаленне» і «Гадзіны надзеі», на новыя пастаноўкі тэатраў і эстрадныя праграмы, напісаныя студэнтамі II і III курсаў. Аб шырыні тэматыкі «Гарызонтаў» гавораць самі загалоўкі артыкулаў: «Мае ўражанні аб прабыванні ў ГДР» (спецыяльнага карэспандэнта газеты), «Як жыве і за што змагаецца моладзь Індыі», «Поль Робсан — спартсмен», «Выяўленчае мастацтва старажытнай Грэцыі», «Амерыканскі кампазітар Джордж Гершвін».

У кожным нумары газеты ёсць спецыяльны аддзел «Скульптура—выяўленчае мастацтва—музыка» з допісамі на рознастайныя тэмы. Тут-жа змяшчаецца «Малая энцыклапедыя», дзе даюцца тлумачэнні да рэпрадукцыі твораў вядомых мастакоў.

Газета вельмі добра, у некалькіх колерах, афармлена паліграфічна, у ёй многа добрых фота і клішыраваных загалоўкаў. Рэдакцыя часта аб'яўляе рознастайныя конкурсы, многа месца ўдзяляе спорту.

Але найбольшай папулярнасцю карыстаецца пастаянны аддзел «Гарызонтаў» «Гумар і сатыра». У ім многа выдумкі, непаддзельнага смеху. Вось дасціпныя фатаграфіі з вечара адпачыку, вось востры фельетон, вось «Новы сонік» студэнтаў—журналістаў, а такім тлумачэннем сноў: «Закахацца ў сяброўку па курсу—засыплешся на экзаменах», «Плакаць ля ўласнай труны—мастацкая самадзейнасць рыхтуе новую праграму», «З аслом гаварыць—маеш звычку гаварыць з самім сабою», «За брытву хапацца—жэнішся на аднакурсніцы», «Хлусню на хаду выдумваць—вызавуць у дэканат» і г. д.

«Гарызонты»—маладая газета, вышла яшчэ толькі 8 яе нумароў. Іле і іх дастаткова, каб пераканацца, што орган студэнтаў факультэта журналістыкі Варшаўскага універсітэта сапраўды цікавы і карысны.

А. МАЛЬДЗІС.

У ВОЛЬНЫ ЧАС

Як, што і чаму?

ПАДУМАЙ І АДКАЖЫ

У пахмурнае надвор'е гукі распаўсюджваюцца ў паветры значна лепш, чым у сухое, добрае. Чым гэта можна растлумачыць?

ЗДАГАДАЙСЯ

Сцісніце руку ў кулак і пакладзіце на яе зверху карабок запалак, манету і т. п. А цяпер паспрабуйце перакласці прадмет, што знаходзіцца на руцэ, у другую руку, не дакранаючыся гэтай рукой да яго. Падкідаць прадмет уверх або паварачваць руку, на якой ён ляжыць, нельга.

МАЛАКО І КВАС

Перад вамі шклянка з малаком і шклянка з роўнай колькасцю квасу. Вы бярэце лыжку квасу і ўліваеце яе ў малако, а лыжку атрыманай сумясі пераліваеце назад — у шклянку з квасам. Дзе акажацца больш пабочнай вадкасці — у малацэ кваса або ў квасе малака?

Ці ведаеце вы?

Чым адрозніваюцца па прынцыпу сваёй работы такія судны, як ледакол і лёдарэз?

ФОРМА ЛАВАК

Калі вы уважліва паглядзіце на сядзенні і спінкі лавак, якія стаяць у парках, садах, бульварах, скверах і г. д, то ўбачыце, што гэтым часткам лавак надаюць асаблівую выгнутую форму. Для чаго гэта робяць?

У глыбіні акіяна

У глыбінях акіяна вада мае тэмпературу ніжэй нуля градусаў. Чаму-ж гэтая вада там не замярзае, звычайна-ж пры тэмпературы ніжэй нуля градусаў вада пераўтвараецца ў лёд?

ЗАДАЧА-ЖАРТ

Ці можна пабудаваць такі дом, каб усе яго бакі былі звернуты на поўдзень?

Лятаючая манетка

Пакладзіце на гладкі стол, або на стол, пакрыты цыратай, дзесяцікапеечную манетку. Ці можна узяць манету са стала, не дакранаючыся да яе, а таксама не паднімаючы цыраты і не нахіляючы стала? Здаецца, што зрабіць гэтага нельга. Аднак, пры невялікім навыку ўзяць манетку са стала, не дакранаючыся да яе, зусім не цяжка. Трэба паставіць руку ззаду манеткі. Затым нахіліць галаву, моцна дунуць на стол у трох-чатырох сантыметрах спераду манеткі, і яна сама ўляціць вам у руку. Як вы думаеце, якая сіла падкідае манетку са стала уверх?

І Ў ГАРАЧЫНЮ, І Ў ХОЛАД

Зімой, каб абараніцца ад холаду на вуліцы, людзі апранаюць ватныя або мехавыя паліто, мехавыя шапкі і г. д. Чым-жа ў такім выпадку можна растлумачыць тое, што ў поўднёвых раёнах Сярэдняй Азіі ў самую гарачыню носяць ватнія халаты і мехавыя шапкі? Здаецца-ж, што ў такой вопратцы спёку пераносіць значна цяжэй?

Лісты белых гарлачыкаў

Калі вам давядзецца пабываць на сажалцы, возеры або рацэ, дзе растуць белыя гарлачыкі, звярніце ўвагу на тое, як гладка распраўлены іх лісты, што ляжаць на вадзе. Прыпадыміце гэтыя лісты над вадой або, наадварот, апусціце іх у ваду; пры гэтым яны страцяць сваю тыповую распраўленую форму і рознастайна выгнуцца. Чым вы растлумачыце гэта?

Дакладная рэгуліроўка

— Спяшаецца мой гадзіннік, — паскардзілася Ване Тачмехаву яго цётка. — А набок яго пакладзеш — адставаць пачынае.

— Адрэгулюем! — супакоіў цётку Тачмехаў і, закасаўшы рукавы, смела ўзяўся за тонкую работу.

Парадкам папоркаўшыся ў механізме гадзінніка, Тачмехаў з сваёй работай справіўся. З гэтага дня гадзіннік 2 разы ў суткі стаў зусім дакладна паказваць час, нягледзячы на тое, што яго механізм быў вельмі зношаны.

Як-жа Тачмехаў ухітрыўся правесці такую дакладную рэгуліроўку?

Перад паездкай

Летам у гарачае надвор'е перад тым як сесці на веласіпед, адпраўляючыся ў далёкую прагулку, трэба праверыць, ці не вельмі моцна накачаны яго шыны, і, калі яны накачаны вельмі моцна, трэба крыху паслабіць іх. Чаму?

Чайнік, збан і вядро

Многія чытачы, бясспрэчна, ведаюць, што расшырэнне да нізу ў чайніка зроблена для павялічэння паверхні нагрэву. Але чаму такое-ж расшырэнне зроблена і ў шкляным збане? Яго-ж падаграваць не трэба.

А вось вядро, наадварот, мае расшырэнне ўверсе.

Маглі-б вы гэта усё растлумачыць?

У гарачы дзень

Калі ў гарачы дзень мы глядзім на млын, што віднеецца ўдалечыні, мачту высакавольтнай перадачы, дом, дрэва і г. д., то абрысы іх здаюцца нам неяснымі, расплывістымі.

Як вы думаеце, адчаго гэта адбываецца?

Рэдактар В. Л. ШАЦІЛА

АТ 05731 Друкарня імя Сталіна. Заказ № 952 Тыраж 2000 эк.